

Bölüm 15

HPV AŞISI VE ADÖLESAN SAĞLIĞINDAKİ YERİ

Fatmanur Sena KARAKIŞLA¹

GİRİŞ

HPV, genel olarak kutanöz ve mukozal yüzeyler olmak üzere çok sayıda epitelyal lezyon ve kanseri başlatıcı bir virüstür. İnatçı HPV enfeksiyonu olan kişiler ve birden fazla cinsel partneri olanlar, HPV bulaşı açısından yüksek risk altındadır. Günümüzde HPV, gırtlak, ağız, akciğer ve anogenital kanserlerin bir nedeni olarak gösterilmektedir. HPV'nin tek başına kansere neden olmadığını, ancak sigara içme, folat eksikliği, ultraviyole(UV) ışığına maruz kalma, bağışıklığın baskılanması ve gebelik gibi tetikleyiciler ile etkisini gösterdiği bilinmektedir (Braudbury ve ark., 2019;Hirt, 2019).

HPV alt tipleri, genellikle enfekte ettikleri vücut bölgelerine göre belirti göstermektedir. HPV'nin 180'den fazla alt tipi tanımlanmıştır. Verruka vulgaris veya verruka plantaris gibi el ve ayaklardaki deri siğiller, en yaygın olarak HPV alt tipleri 1, 2, 4, 27 veya 57'den kaynaklanır. Kondiloma aküminatum gibi anogenital siğillerin çoğu, HPV alt tipleri 6 veya 11 ve düşük riskli HPV olarak adlandırılan aynı zamanda adolesan ve erişkin rekürren respiratuar papillomatozdan da sorumludur. Serviks, erkek ve kadın anogenital bölgeleri ve orofaringeal bölgenin kanser öncesi ve kanserli lezyonlarına en yaygın olarak HPV 16 ve 18 alt tipleri neden olur. Bununla birlikte, 31, 33, 35, 45, 52 ve 58 alt tipleri de serviks kanseri için tehlikeli olan türler arasındadır (Luria ve Cardoza-Favarato, 2023).

Kutanöz siğillere neden olan HPV alt tipleri, mikroskobik veya makroskobik epidermal hasarlı cilt ile fomit barındıran bir HPV arasındaki temas yoluyla yayılır. Bunun en yaygın örneklerinden biri okullarda ortak kullanılan soyunma odalarıdır. Hem düşük riskli hem de yüksek riskli HPV cinsel yolla bulaşabilir ancak diğer yakın temas biçimleriyle yayılabilir. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'ne (Center of Control Diseases/CDC) göre, en son araştırmalar, 18 ila 59 yaş arasındaki yetişkinlerde genital HPV prevalansının erkeklerde yaklaşık %45,2

¹ Öğr. Gör., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, fatmanursena.bostan@ksbu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8737-9265.

Olumsuz Olay Raporlama Sistemi ile Bağışıklama Sonrası Olumsuz Olayları bildirmelidir (Sonawane ve ark., 2021).

Sağlık eğitimi, özel sistem değişiklikleri, geri bildirim ve HPV aşısı uygulamasının erken başlatılmasını içeren müdahaleler, hasta uyumunu ve aşılama programlarının tamamlanmasını iyileştirebilir (Perkins ve ark., 2022). Ayrıca sağlık profesyonelleri, anafilaktik reaksiyon semptomlarının akut başlangıcının farkında ve dikkatli olmalıdır. Tüm sağlık ekibi üyeleri, epinefrin oto-enjektörlerinin uygulanması konusunda eğitim almalıdır. Disiplinler arası yapılan iş birliği, aşısı tamamlama oranlarını ve HPV aşılama oranlarının önemi konusunda kamu bilincini artırırken, daha az yan etki ile daha iyi sonuçlara ulaşılmasını sağlayabilir (Gallego ve ark., 2023).

SONUÇ

Hemşireler, bireylere sağlık danışmanlığı ve sağlığı yükseltme konusunda rehberlik yapabilen sağlık ekip üyesinin önemli üyeleri arasındadır. Bu rolü sayesinde morbidite ve mortaliteleri azaltma, ulusal refahı sağlama konusunda anahtar meslek gruplarından biridir. Özellikle hastalık oluşmadan önlenmesine ilişkin büyük bir fırsat olan HPV aşısını hedef popülasyon olan adölesanlara etkin bir şekilde aktarması toplum sağlığını geliştirmede önemli bir faktördür. Aynı zamanda sadece adölesanlara değil ebeveynlere de bu konuda verilen eğitim ve danışmanlığın HPV aşısı oranını artıracağı düşünülmektedir. İlerleyen araştırmalarda hemşire liderliğinde HPV aşısı farkındalığına ilişkin çalışmaların hız kazanacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Al Aboutd AM, Nigam PK. Wart. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; August 14, 2023.
- Amboree TL, Darkoh C. Barriers to Human Papillomavirus Vaccine Uptake Among Racial/Ethnic Minorities: a Systematic Review. *J Racial Ethn Health Disparities*. 2021;8(5):1192-1207. doi:10.1007/s40615-020-00877-6
- American College of Obstetricians and Gynecologists. ACOG committee opinion no. 558: Integrating immunizations into practice. *Obstet Gynecol*. 2013;121(4):897-903.
- Babiker HM, Kashyap S, Mehta SR, Lekkala MR, Cagir B. Anal Cancer. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; June 18, 2023.
- Bastani R, Glenn BA, Singhal R, et al. Increasing HPV Vaccination among Low-Income, Ethnic Minority Adolescents: Effects of a Multicomponent System Intervention through a County Health Department Hotline. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev*. 2022;31(1):175-182. doi:10.1158/1055-9965.EPI-20-1578
- Bozkurt Demirel Ö, Hadımlı A, Can HÖ, Şenol S. Üniversitede Sağlık Eğitimi Alan Kız Öğrencilerin Sağlık Sorumluluğunun Jinekolojik Sorunlara İlişkin Tutum ve Davranışlarına Etkisi. *Maltepe Tıp Dergisi*, 2012; 4(4)

- Bradbury M, Xercavins N, García-Jiménez Á, Pérez-Benavente A, Franco-Camps S, Cabrera S, Sánchez-Iglesias JL, De La Torre J, Díaz-Feijoo B, Gil-Moreno A, Centeno-Mediavilla C. Vaginal Intraepithelial Neoplasia: Clinical Presentation, Management, and Outcomes in Relation to HIV Infection Status. *J Low Genit Tract Dis.* 2019 Jan;23(1):7-12.
- Brotherton JM, Gold MS, Kemp AS, McIntyre PB, Burgess MA, Campbell-Lloyd S., New South Wales Health HPV Adverse Events Panel. Anaphylaxis following quadrivalent human papillomavirus vaccination. *CMAJ.* 2008 Sep 09;179(6):525-33
- Bruni L, Diaz M, Barrionuevo-Rosas L, et al. Global estimates of human papillomavirus vaccination coverage by region and income level: a pooled analysis [published correction appears in *Lancet Glob Health.* 2017 Jul;5(7):e662]. *Lancet Glob Health.* 2016;4(7):e453-e463. doi:10.1016/S2214-109X(16)30099-7
- Carifi M, Napolitano D, Morandi M, Dall'Olio D. Recurrent respiratory papillomatosis: current and future perspectives. *Ther Clin Risk Manag.* 2015;11:731-8.
- Center for Disease Control and Prevention, National Center for Immunization and Respiratory Diseases, Health Communications Office. You are the key to HPV cancer prevention: communicating about HPV. 2014.
- Centers for Disease Control and Prevention FDA licensure of quadrivalent human papillomavirus vaccine (HPV4, Gardasil) for use in males and guidance from the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). *MMWR Morb Mortality Weekly Rep.* 2010;59(20):630-32.
- Ceyhan M. Human Papillomavirus (HPV) Aşıları. *Klinik Gelişim Dergisi,* 2012; 25, 36-39.
- Chan D, Li C, Haw B, et al. Factors affecting HPV vaccine uptake among ethnic minority adolescent girls: A systematic review and meta-analysis. *Asia-Pacific Journal of Oncology Nursing* (2023): 100279.
- Dempsey AF, Zimet GD. Interventions to Improve Adolescent Vaccination: What May Work and What Still Needs to Be Tested. *Vaccine.* 2015;33 Suppl 4:D106-113.
- Döner Güler P, Gözükkara KH. Kadın Hekimlerin Çocuklarına Human Papilloma Virus Aşısı Yaptırma Kararını Etkileyen Faktörler. *Ankara Med Journal* 2019; (3), 539-49. Doi: 10.17098/Amj.624511
- E Atlı & İ Göl. Ebeveynlerin Human Papilloma Virüs Aşısına Yönelik Tutum ve İnançlarının Değerlendirilmesi. *Izmir Democracy University Health Sciences Journal,* 2022;5(1), 270-284.
- Fisher H, Hickman M, Ferrie J, et al. Impact of new consent procedures on uptake of the schools-based human papillomavirus (HPV) vaccination programme. *J Public Health (Oxf).* 2022;44(1):199-206. doi:10.1093/pubmed/fdaa164
- Fowler JR, Maani EV, Dunton CJ, Jack BW. Cervical Cancer. In: *StatPearls.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; November 2, 2022.
- Fowler JR, Maani EV, Dunton CJ, Jack BW. Cervical Cancer. In: *StatPearls.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; November 2, 2022.
- Fu ZT, Guo XL, Zhang SW, Zeng HM, Sun KX, Chen WQ, He J. [Incidence and mortality of nasopharyngeal carcinoma in China, 2014]. *Zhonghua Zhong Liu Za Zhi.* 2018 Aug 23;40(8):566-571
- Gertig DM, Brotherton JM, Budd AC, Drennan K, Chappell G, Saville AM. Impact of a population-based HPV vaccination program on cervical abnormalities: a data linkage study. *BMC Med.* 2013;11:227. Published 2013 Oct 22. doi:10.1186/1741-7015-11-227

- Ghosh I, Mandal R, Kundu P, Biswas J. Association of Genital Infections Other Than Human Papillomavirus with Pre-Invasive and Invasive Cervical Neoplasia. *J Clin Diagn Res.* 2016 Feb;10(2):XE01-XE06
- Hirth J. Disparities in HPV vaccination rates and HPV prevalence in the United States: a review of the literature. *Hum Vaccin Immunother.* 2019;15(1):146-155.
- Jo S, Han SY, Walters CA. Factors Associated with the HPV Vaccination among Korean Americans and Koreans: A Systematic Review. *Int J Environ Res Public Health.* 2021;19(1):51. Published 2021 Dec 21. doi:10.3390/ijerph19010051
- Kavanagh K, Pollock KG, Potts A, et al. Introduction and sustained high coverage of the HPV bivalent vaccine leads to a reduction in prevalence of HPV 16/18 and closely related HPV types. *Br J Cancer.* 2014;110(11):2804-2811. doi:10.1038/bjc.2014.198
- Kerry-Barnard S, Beddows S, Reid F, et al. Human papillomavirus (HPV) vaccination and oropharyngeal HPV in ethnically diverse, sexually active adolescents: community-based cross-sectional study. *Sex Transm Infect.* 2021;97(6):458-460. doi:10.1136/sextrans-2020-054428
- Larson DA, Derkay CS. Epidemiology of recurrent respiratory papillomatosis. *APMIS.* 2010 Jun;118(6-7):450-4
- Leslie SW, Sajjad H, Kumar S. Genital Warts. In: *StatPearls.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; May 30, 2023.
- Lisboa C, Santo I, Azevedo J, Azevedo L, Pista A, Dias C, Cunha MJ. High Prevalence of Human Papillomavirus on Anal and Oral Samples from Men and Women with External Anogenital Warts: The HERCOLES Study. *Acta Derm Venereol.* 2019 May 01;99(6):557-563
- Luria L, Cardoza-Favarato G. Human Papillomavirus. In: *StatPearls.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; January 16, 2023.
- Manini I, Montomoli E. Epidemiology and prevention of Human Papillomavirus. *Ann Ig.* 2018 Jul-Aug;30(4 Suppl 1):28-32.
- Markowitz LE, Dunne EF, Saraiya M, Lawson HW, Chesson H, Unger ER. Quadrivalent human papillomavirus vaccine: recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). *MMWR Recomm Rep.* 2007;56:1-24.
- Meites E, Szilagyi PG, Chesson HW, Unger ER, Romero JR, Markowitz LE. Human Papillomavirus Vaccination for Adults: Updated Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep.* 2019 Aug 16;68(32):698-702.
- Moreira ED, Block SL, Ferris D, Giuliano AR, Iversen OE, Joura EA, Kosalaraksa P, Schilling A, Van Damme P, Bornstein J, Bosch FX, Pils S, Cuzick J, Garland SM, Huh W, Kjaer SK, Qi H, Hyatt D, Martin J, Moeller E, Ritter M, Baudin M, Luxembourg A. Safety Profile of the 9-Valent HPV Vaccine: A Combined Analysis of 7 Phase III Clinical Trials. *Pediatrics.* 2016 Aug;138(2)
- Myers DJ, Kwan E, Fillman EP. Epidermodysplasia Verruciformis. In: *StatPearls.* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; January 29, 2023.
- Nunes EM, Talpe-Nunes V, Sichero L. Epidemiology and biology of cutaneous human papillomavirus. *Clinics (Sao Paulo).* 2018 Aug 20;73(suppl 1):e489s.
- Perkins RB, Legler A, Jansen E, Bernstein J, Pierre-Joseph N, Eun TJ, Biancarelli DL, Schuch TJ, Leschly K, Fenton ATHR, Adams WG, Clark JA, Drainoni ML, Hanchate A.

- Improving HPV Vaccination Rates: A Stepped-Wedge Randomized Trial. *Pediatrics*. 2020 Jul;146(1)
- Petrosky E, Bocchini JA, Hariri S, Chesson H, Curtis CR, Saraiya M, Unger ER, Markowitz LE., Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC). 9 valanlı insan papilloma virüsü (HPV) aşısının kullanımı: aşılama uygulamalarına ilişkin danışma kurulunun güncellenmiş HPV aşılama önerileri. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep*. 2015 27 Mart; 64 (11):300-4.
- Rivera GA, Morell F. Laryngeal Papillomas. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; August 8, 2023.
- Rodriguez AM, Do TQN, Eyada MF, Chen L, Schmeler KM, Montealegre JR. Human Papillomavirus Vaccination Uptake in the Rio Grande Valley: Results from a Pilot Community-Based Educational and School-Based Vaccination Program and Its Expansion. *Vaccines (Basel)*. 2023;11(2):329. Published 2023 Feb 1. doi:10.3390/vaccines11020329
- Santa Maria D, Markham C, Misra SM, et al. Effects of a randomized controlled trial of a brief, student-nurse led, parent-based sexual health intervention on parental protective factors and HPV vaccination uptake. *BMC Public Health*. 2021;21(1):585. Published 2021 Mar 24. doi:10.1186/s12889-021-10534-0
- Sinha S, Gajra A. Nasopharyngeal Cancer. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; July 12, 2022.
- Soca Gallego, L., Dominguez, A., & Parmar, M. (2023). Human Papilloma Virus Vaccine. In StatPearls. StatPearls Publishing.
- Sonawane K, Lin YY, Damgacioglu H, Zhu Y, Fernandez ME, Montealegre JR, Cazaban CG, Li R, Lairson DR, Lin Y, Giuliano AR, Deshmukh AA. Trends in Human Papillomavirus Vaccine Safety Concerns and Adverse Event Reporting in the United States. *JAMA Netw Open*. 2021 Sep 01;4(9):e2124502
- Stratton KL, Culkin DJ. A Contemporary Review of HPV and Penile Cancer. *Oncology (Williston Park)*. 2016 Mar;30(3):245-9.
- T.C Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü [İnternet]. Erişim Adresi : https://Hsgm.Saglik.Gov.Tr/Depo/Birimler/Kanser-Db/Yayinlar/Sunular /Ulusal_Kanser_Haftasi_2018 /HPV_Asilari-Murat_Gultekin_2018.Pdf (Erişim Tarihi:
- Tanigaki T, Endo H. A case of epidermodysplasia verruciformis (Lewandowsky-Lutz, 1922) with skin cancer: histopathology of malignant cutaneous changes. *Dermatologica*. 1984;169(2):97-101
- Türköl E, Güneş G, Özen G, Omaç M. Kadınların Servis Kanseri,Pap Smear ve HPV Aşısı Hakkında Bilgi Tutum Ve Davranışları.E-Journal Of New World Sciences Academy,2009, 4(3),67-74.
- Vaccarella S, Lortet-Tieulent J, Saracci R, et al. Reducing social inequalities in cancer: setting priorities for research. *Reducing social inequalities in cancer: evidence and priorities for research*. International Agency for Research on Cancer. 2019; 168.
- Van Dyne EA, Henley SJ, Saraiya M, Thomas CC, Markowitz LE, Benard VB. Trends in Human Papillomavirus-Associated Cancers - United States, 1999-2015. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep*. 2018 Aug 24;67(33):918-924.
- Villa A, Patton LL, Giuliano AR, et al. Summary of the evidence on the safety, efficacy, and effectiveness of human papillomavirus vaccines: Umbrella review of systematic reviews. *J Am Dent Assoc*. 2020;151(4):245-254.e24. doi:10.1016/j.adaj.2019.10.010A.M.

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği IV

- Walker TY, Elam-Evans LD, Yankey D, Markowitz LE, Williams CL, Mbaeyi SA, Fredua B, Stokley S. National, regional, state, and selected local area vaccination coverage among adolescents aged 13-17 years - United States, 2017. *MMWR Morb Mortality Weekly Rep.* 2018;67(33):909-17. doi: 10.15585/mmwr.mm6733a1.
- WHO (2017). Immunization, vaccines and biologicals: human papillomavirus (HPV). World Health Organization.
- Wigfall LT, Bynum SA, Brandt HM, Sebastian N, Ory MG. HPV-Related Cancer Prevention and Control Programs at Community-Based HIV/AIDS Service Organizations: Implications for Future Engagement. *Front Oncol.* 2018;8:422.
- World Health Organization. Human papillomavirus vaccines: WHO position paper. <https://www.who.int/publications/i/item/who-wer9750-645-672>; 2022 Accessed 19 July 2023.
- Yetimalar H, Köksal A, İnceoğlu M, Kasap B. Premanling ve Maling Servikal Lezyonlu Hastalarda HPV Enfeksiyonu. *TJOD Dergisi*,2009; 6,273-8.